

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/32/2016
Identifikačné číslo spisu: 3015200469
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3015200469.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu: JUDr. Viery Nevedelovej a Mgr. Viliama Pohančeniča v právnej veci navrhovateľa: O. O., bytom O. XXXX/X, A. proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sd/24/2015-23 z 10. novembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sd/24/2015-23 z 10. novembra 2015 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č.k. 14Sd/24/2015-23 z 10. novembra 2015 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13. mája 2015, ktorým odporkyňa navrhovateľovi zvýšila invalidný dôchodok na sumu 347,- eur mesačne od 01. januára 2015.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľ je od roku 2006 uznaný invalidným, s určenou mierou poklesu 55%, ktorá bola pri kontrolnej lekárskej prehliadke v roku 2009 zvýšená na 60% a od 10. júla 2014 zvýšená na 65%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola určená cukrovka s komplikáciami, Kapitola IV., položka 1. c, bez zvýšenia percentuálnej miery za iné zdravotné postihnutia. V rámci prieskumného konania bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný znova, a to posudkovým lekárom pobočky odporkyne dňa 20.08.2015, ako aj posudkovým lekárom ústredia odporkyne dňa 17.09.2015. Zo záveru lekárskeho správ vyplynulo, že na základe vlastných vyšetrení, ako aj lekárskeho nálezov, ktoré boli podkladom pre posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa, bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 65 %, pričom za rozhodujúce zdravotné postihnutie bola určená cukrovka s komplikáciami, Kapitola IV., položka 1. c. Správnosť uvedeného navrhovateľ v podanom odvolaní ani žiadnym spôsobom nenamieta, naopak výslovne uviedol, že s týmto záverom odporkyne súhlasí. Posudkoví lekári odporkyne ostatné ochorenia navrhovateľa, a to mediokalcinózu, distálnu senzitivnú motorickú polyneuropatiu, incipientnú simplexnú retinopatiu pravého oka, incipientnú

nefropatiu, incipientnú kardiálnu autonómnu neuropatiu, dorzalgiu C chrbtice, hypertenziu a chronickú venóznú insuficienciu, vyhodnotili ako posudkovo nevýznamné. Pri posúdení iných ochorení posudkový lekár konštatoval, že dorzalgia C chrbtice navrhovateľa je bez funkčného postihu, choroba vysokého tlaku je I. stupňa a pri kožnom náleze nie je doložená liečba a vyšetrenie od roku 2012. Ochorenia, ktoré predstavujú komplikácie základného zdravotného postihnutia vyhodnotili ako komplikácie počínajúceho stupňa. Posudková komisia vysvetlila postupy, na podklade ktorých vypracovala celkový posudok, pričom dospela k záveru, že zdravotné poruchy navrhovateľa jednotlivito, ani v sumáre nepodmieňujú u neho za súčasného zdravotného stavu zvýšenie miery poklesu, nakoľko nie je daná posudková závažnosť pre „iné“ ochorenia.

Súd na prejednanie veci vytýčil pojednávanie, na ktoré boli účastníci riadne predvolaní, navrhovateľ mal predvolanie na pojednávanie riadne doručené, neúčast' neospravedlnil a preto súd pojednával v jeho neprítomnosti. Doklad preukazujúci, že vlak, ktorým mal cestovať, meškal 17 minút, pričom uvedená skutočnosť mu zabránila riadne sa dostať pred súd. Z uvedeného dôvodu sa domáhal opätovného prejednania veci. Po skončení pojednávania, na ktorom súd meritórne rozhodol, však vo veci nemohol ďalej konať.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nemožno priznať úspech. V posudzovanej veci prísluší posudkoví lekári dostatočne posúdili zdravotný stav navrhovateľa, podané posudky sú komplexné, po medicínskej stránke riadne a logicky zdôvodnené, vzájomne si neodporujú a nie sú zistené diskrepancie medzi závermi posudkových komisií a diagnózami odborných lekárov. Posudkoví lekári zohľadnili všetky navrhovateľom udávané zdravotné ťažkosti, a odborné lekárske správy. Krajský súd zotrval na názore, že posudky posudkových lekárov pokiaľ ide o tzv. ďalšie ochorenia navrhovateľa sú bez nejasností a vnútorných rozporov. Na podklade týchto skutočností súd napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdil.

Proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 10. novembra 2015 sa navrhovateľ odvolal, dôvodiac, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom. Nesúhlasí s tvrdením posudkových lekárov, ktorí iné zdravotné postihnutia vyhodnotili ako posudkovo nevýznamné a svojou podstatou neovplyvňujúce stav organizmu. Navrhovateľ ďalej uvádza, že mal a má záujem zúčastniť sa pojednávania. O 11.05 hod. vstúpil do pojednávacej miestnosti, prehlásil, že mu meškal vlakový spoj a má záujem o pojednávanie vo veci. Napriek tomu, že v pojednávacej miestnosti boli prítomní všetci účastníci, samosudkyňa oznámila navrhovateľovi, že pojednávanie je ukončené, s čím navrhovateľ nesúhlasil a žiadal ďalšie konanie. Neskôr doložil potvrdenie o meškaní vlaku. Navrhovateľ poukázal na č. 48 ods. 2 Ústavy SR a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sd/24/2015-23 z 10. novembra 2015 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrila odporkyňa, ktorá nepovažuje odvolacie dôvody za opodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia. Námietky navrhovateľa o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu odporkyňa považuje za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Vzhľadom na uvedené odporkyňa považuje závery napadnutého rozsudku Krajského súdu v Trenčíne za vecne správne, preto navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Keďže v prejednávanej veci začalo odvolacie konanie pred nadobudnutím účinnosti Správneho súdneho poriadku, odvolací súd ďalej konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 71 ods. 4 zákona o č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Podľa § 153 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia sa člení na lekársku posudkovú činnosť

- a) nemocenského poistenia,
- b) dôchodkového poistenia,
- c) úrazového poistenia.

Podľa § 153 ods. 3 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Podľa § 156 ods. 1 O.s.p. rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky. Uvedie pritom výrok rozsudku spolu s odôvodnením a poučením o odvolaní a o možnosti výkonu rozhodnutia.

Podľa § 156 ods. 4 O.s.p. len čo súd vyhlási rozsudok, je ním viazaný.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu

odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Navrhovateľ v odvolaní žiadal zrušenie rozsudku krajského súdu a opätovné prejednanie veci na pojednávaní v jeho prítomnosti, pričom namietal odňatie možnosti konať pred súdom tým, že mu po jeho dostavení sa do pojednávacej miestnosti nebolo umožnené zopakovať pojednávanie.

S touto námietkou nie je možné stotožniť sa. Súd je podľa ustanovenia § 156 ods. 4 O.s.p. viazaný rozsudkom, len čo ho vyhlási. Po tomto momente už nemôže svoje rozhodnutie meniť ani opätovne vo veci konať, napr. zopakovať pojednávanie. V čase, keď navrhovateľ vošiel do pojednávacej miestnosti už bol rozsudok vyhlásený. Skutočnosť, že meškal vlak, ktorým cestoval, nie je v predmetnej veci nijak relevantná. Navrhovateľ bol na pojednávanie riadne predvolaný na konkrétny čas, mal možnosť cestovať skorším spojom, čo nebolo vzhľadom na frekvenciu vlakov z A. do Trenčína ani nemožné ani prehnane zaťažujúce.

Pokiaľ navrhovateľ poukazuje na čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, konkrétne na právo na verejné prerokovanie vecí v prítomnosti účastníkov, k tomuto odvolací súd uvádza, že navrhovateľovi toto právo odňaté nebolo, neuplatnil si ho v dôsledku vlastného konania. V tejto súvislosti je vhodné poukázať na právnu zásadu „práva patria bdelym“, teda tým, čo sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

Za odňatie možnosti konať pred súdom sa považuje taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V prejednáwanej veci však k žiadnemu chybnému procesnému postupu súdu nedošlo, preto nie je možné ani hovoriť o odňatí možnosti konať. Naopak, bolo by nezákonné opakovať pojednávanie v už rozhodnutej veci.

Navrhovateľ sa ďalej v odvolaní domáhal zvýšenia percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za iné zdravotné postihnutia. Nepredložil však žiadne dôkazy ani neuviedol také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia. Rovnako navrhovateľ nepredložil žiadne nové lekárske správy ani k posúdeniu invalidity v konaní o opravnom prostriedku napriek tomu, že pri posúdení 02.04.2015 bol poučený o nutnosti zrealizovať zobrazovacie vyšetrenia chrbtice, takisto pri neurologickom vyšetrení nie je k dispozícii MRI mozgu. Internista pri vyšetrení 18. 02. 2015 uvádzal hypertenziu korigovanú a 09.10.2014 uvádzal diabetológ len hraničné hodnoty krvného tlaku. Vzhľadom k tomuto nálezmu sa pri hypertenzií nejedná o dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Pri diagnóze vitiliga nie sú k dispozícii nové kožné vyšetrenia. Z týchto dôvodov potom posudkový lekár odporukyne nenavýšil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre iné zdravotné postihnutia.

Vzhľadom na uvedené aj odvolací súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav navrhovateľa v súlade so všeobecným posudkovým hľadiskom, úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, pričom ich závery nie sú v rozpore s nálezmi odborných lekárov.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporukyne za zákonné a preto podľa § 219 O. s. p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd navrhovateľke v zmysle § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p. nepriznal, nakoľko nebola v odvolacom konaní úspešná.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.